

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum
Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant**

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XXIV. Et dimite nobis debita nostra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

Abundant cellaria, abundant horrea. quid igitur necesse est dicere DEO more pauperum: *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*, sive per panem intelligantur alimenta spiritualia, quorum copiam habes, sive intelligantur corporalia? verum an non agnoscis errorem? si multum habes, perdere etiam multum poteris, & momento quidem. Itaque situr quotidie facillimè potes perdere, quod quid possides, ita quotidie rogandus est DEUS, ut illud tibi conferret. tenens saltem, quatenus honeste satisfactioni sufficit. Neque tamen idcirco mutanda est forma, & tanquam ad vite dicendum DEO: *conserva*, quia DEUS totidem momentis tibi dar, quod possides, quot momentis illud conservat, ne pereat. & scilicet, quod optas. necessitas tibi imponitur etiam quotidie: *sistendi tibi DEO* tanquam miserum, tanquam mendicium, ut petas tantum panis, quantum tibi alendo sit satis. si pauper fueris, ecce iterum scopulum, sed oppositum, qui erit, si laborare non sagas in lucrando pane tuo quotidiano, sed petendo tantum, certus te obtinuerum, quod petis. at numquid ista malignis derentia est? nullus Pater,

dum alit filios, fovère vult ortum, ut diximus, sed sublevare, præbendo vires ad laborandum. Neque dicas, si equidem laboro in lucrando pane meo quotidiano, quid juvat illum petere? quia nisi peteres, inutilis foret labor tuus. Possit DEUS immittere grandines, imbres, procellas, quæ labores tuos pessumdarent, ita laborare quidem posses sed non lucrari. Cùm igitur dicis DEO: *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*, quocumque sensu dicas ex his duobus, quos exposuimus, sive in utilitatem spiritus, sive in utilitatem corporis, eâ petitione non cupis esse exemptus à lege universalis, quæ dicit: *In sudore vultus tui vesceris pane tuo*. Gen. 3; v. 19, sed petis, ut sudores tui fructuosi existant, quantum tibi necesse est ad vivendum: parum enim proderit plantari à te arborem, & rigari, nisi DEUS interiorem de cælo dederit fecunditatem: *Neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat, DEVS*. 1. Cor. 3. Ut adeò videas, quamcunque dives aut pauper fueris, semper eodem modo verba ista dicenda DEO: *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*, quorum vi alimenta tibi præbentur.

XXIV.

Et dimitte nobis debita nostra.

Considera, quomodo Pater, qui ex se ipso summum meretur honorem, & propter curam meretur, *R. P. Pauli Segneri Mama Anima.*

quam de filiis habet maximam, non solum quia hæreditatem illis parat tam præclaram, sed alimenta quoque congrua

Hhh hh gra

grua & perpetua, dignus equidem foret eâ reverentiâ filiorum simul omnium, ut pro re nullâ unquam illi darent causam offensæ. sed istud fieri nequit, saltem moraliter. tanta est corruptela Generis humani. Ideo Christus probè gnarus nos, ut ut obstricti sumus Patri nostro Cœlesti, velut mente capros non semel gravissimè cum offensuros, voluit per particulam *Et præcedentem* petitionem, quâ panem petimus quotidianum, jungere præsentem, quâ petitur condonatio debitorum, ut insinuet conjunctionem maximam, quæ invenitur inter innumera beneficia, quæ DEUS nobis præstat, & ingratitude, quâ nos illi respondemus. Attamen macte animo, quia expedito isto *Et* aded infausto mox progreditur Christus ad nos instruendos de modo petendi à DEO remissionem tanti momenti, non sine summa securitate eam consequendi, si corde sincero petiverimus. Aliàs cur nos doceret petere, si, quod petimus, consequi non daretur? *Petite, & accipietis.* Puta ergo nos hæcenus in ista oratione tam pulchrâ egisse cum Patre nostro Cœlesti tanquam filios innocentes, dum post magni sui nominis honorem desideratum illâ ardenti precatone: *sanctificetur nomen tuum,* petivimus, uti debebat, primò hæreditatem nobis promissam, dicendo *Adveniat Regnum tuum,* deinde meritum internum illam obtinendi, dicendo: *fiat voluntas tua.* & tû mædia tam interna quàm externa, dicendo: *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.* nunc ordimur a-

gere cum ipso tanquam filii relictos, nullus enim Pater solum debet curam filiorum, dum sunt infirmi, sed etiam postquam de infirmitate sunt infirmi. Imò hoc maxime debet esse gaudium veri Patris, non perire filios aberrantes. Id quod monstravit decantatus ille Pater evangelicus, qui majore lætitiâ celebravit reditum filii prodigi, quàm occurrere sequium filii sui innocentis. *Mortuus est, & sepulchrum, quia hic filius mortuus erat, & revixit.* Ideo magis concipe fiduciam cogitans, quæ DEO dicis verba ista plena auctoritate: *dimitte nobis debita nostra, quia tu dimittimus debitoribus nostris, ut tibi dicere.*

2. Considera tunc nos petentes debitorum esse alicujus, cum illud jure est debitum, sicut illud respicimus. quodnam autem est jus, quod DEUS in nos habet ut Patrem? ut quavis occasione tanquam filii ejus beneplacitum petamus nostro. unde quoties in hoc debita magna summæ debitorum est culpa scilicet & pœnæ pro peccatis illi. Magna hæc debita sunt debita quæ à DEO remitti tibi possunt petis: *Dimitte nobis debita nostra,* ut petis, ut remittat tibi solum peccatum nec petis, ut remittat solum peccatum, ut tanquam Pater amantissimus utramque remittat, quævis culpam, prout desiderat, qui vult, deinde pœnam. Porro petes, ut tibi ejusmodi debita remittat nisi more usitato, quo possunt

debitum culpæ, necesse est, si remissionem promptam obtinere velis verbis presentibus (quæ vim non habent eam conferendi per se, uti Sacramenta, sed impetrandi) necesse est, inquam, ut in corde simul habeas veram pœnitentiam ad id necessariam, verumque propositum. Et quoad debitum pœnitentiae oportet dare DEO debitam satisfactionem, tum confitendo malum commissum homini, qui ejus vices in terra agit, tum pœnas ob id impositas admittendo, an credis fortè hoc multum esse? an non intelligis, qualia ista sint debita. Debitum minimæ culpæ venialis à te contractæ tantum est, ut si carnes Calites, & res simul ceteræ creature DEO maximè acceptæ condignis oblationibus vellent compensare, inde de celo descendentes, ut pro te offerant solennissima sacrificia, in hanc vallem lachrymarum, ut pro te jejurent, pro te flagris se cædant, pro te orare nunquam desinant, nullis unquam seculis compensarent. & quæ causa est? quia DEUS magis odit minimam culpam venialem patratam in mundo, quam amat omnia obsequia rerum conditarum simul juncta. quid demum est, filios omnes, quotquot sunt, in domo convocare, ut venerentur & honorent Patrem? Id præstant, quod debent; imò minus semper præstant, ac si vel minus offendat, nimium quantum obligationi suæ adversatur, & sic nulla est proporcio. *Quasi pannus menstruatus verseris in iustitia nostra.* Isa. 64. Et debitum pœnitentiae tantum est, ut æstimari non possit nisi ab eo, qui ad id exol-

vendum in inferno attinetur, vel in purgatorio usque ad novissimum quadrantem. & tibi res tanti videtur, quòd DEUS à te exigat ad condonanda debita, ut sincero corde retractes delictum, ut in secreto confitearis Sacerdoti, sed exactè, & ut aliquam pœnam subeas pro salute tua injunctam: Gratiâs age JESU Christo, quòd, cum ipse pro te satisfecerit operibus valoris infiniti, omnem etiam impetraverit remissionem, sine qua nihil planè efficeres. Unde cum dicis DEO: *Dimitte nobis debita nostra*, cogita, quid dicas, ne putes te perere à DEO aliquid, quòd nullo staret pretio. verum enim est veniam, quam obtines in præfens petitione istâ, nihilo tibi stare. sed ô quanti stetit Christo DEI filio, dum ipse pro omnium communi bono se immolavit. *Dedit redemptionem semet ipsum pro omnibus.* 1. Tim. 2. v. 6.

3. Considera, hanc magnam petitionem fuisse à Christo ad duos potissimum fines directam, ad tollendam scilicet hominibus præsumptionem simul & desperationem, quæ sunt duæ tremenda præcipitia, unum iustis, alterum peccatoribus. Possunt quidam eò pervenire audaciæ super terram, ut sibi persuadeant non esse, cur veniam à DEO Patre unquam postulent. *Nunquam mandatum tuum præterivi.* Luc. 15. v. 29. Alii eò possunt pervenire consternationis, ut desperent unquam se eam posse consequi. *Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear.* Gen. 4. v. 13. Ecce igitur tam his quam illis provisum in hac pulchra oratione.

Hhh hh 2 Do.

Dominica. Est ista primùm Apostolis, deinde in Apostolis commendata ceteris omnibus, quorquor Christiano nomine censentur. *sic orabitur.* & est iussa recitari quotidie, unde oratio dicitur quotidiana, recitari publicè, recitari privatim, recitari in quocunque loco mundi. Nemo igitur de se ipso præsumat, quippe quamcunque laudatus existat, dicere tenetur DEO non solum pro aliis, sed pro se quoque, (prout jam plura docuerunt Concilia) *Dimitte nobis debita nostra.* Sola Virgo dicere potuit non pro se, sed pro aliis: & si dicere pro se potuit, ideo potuit, quia ipsa quoque egit ad modum Christi, qui per charitatem sua esse iudicavit omnia debita generis humani. ceterum quis est in hoc orbe terrarum, qui se possit eximere è magno syllabo debitorum? *si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est.* 1. Jo. 1. v. 8. non solum non est humilitas, ut S. Augustinus notat, sed neque est veritas. Potest fortè contingere, ut eo temporis articulo, quo præsentem orationem recitas, non sis obnoxius ulli debito quòd modò consecutus sis Indulgentiam quandam plenariam, per quam tibi omnia ad minutissimum usque nævum remissa sint. sed quis ejus rei securitatem tibi præstat, nisi delapsus de celo Angelus revelet? Itaque nec tunc orare desine eodem modo, quia certus de debito, sed non perinde certus de remissione debiti. *De propitiato peccato noli esse sine metu.* Eccl. 5. v. 5. Deinde sicut nemo, qui orationem recitat

Dominicam, debet præsumere, tanquam desperare, modò recitacione tantum, prout etiam pharisei more quam garritu suo eam doceri solentari, sed ex imo cordis. & quantum poterat omnibus præcipi, ut eodem modo dicerent semper DEO: *Dimitte nobis debita nostra,* si inveniri possint debita adeò exorbitantia, adeò enormia, ut tali prece quamvis antea præsentatâ obtinenda venia non omnino aliter res habet. veniam præter ergo te obtenturum pro certis. *Omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me.* Mat. 18. v. 32. & ecce refutatos duarum hæresum errorum unum Joviniani, qui dicebat, gratia in Saero Baptismatis lavacro accipitur, reddi hominem imperatorem. & alterum oppositum Nestor, qui dicebat eam gratiam peccatorum remissionem recipere non posse. Utroque falsissimum est. Baptizatis Christus imposuit, ut quotidie dicerent, *Dimitte nobis debita nostra.* Possunt ergo peccata contrahere post Baptizatum & remissionem consequi.

4. Considera, quomodo dubium hic possis, utrum peccator, qui recitat debet animum penitendi, etiam recitare hanc orationem possit. quoniam enim hæc verba dicit: *Dimitte nobis debita nostra,* dicere illa debet, prout docent Concilia, non pro aliis tantum, sed etiam pro se. quare autem recitare statuat verbis memoratæ orationis modi peccator? fortè ut sibi remissionem suam debita sive culpa, sive peccati non obstante voluntate sua obtineat.

quam habet, perseverandi in vita ma-
li. si hoc illi esset propositum; preca-
tio foret tam effrons, quam sacrilega,
& adeo quis dubitet illi ab oratione
cessandum, quia oraret contra intenti-
onem Christi, quæ erat, ut hic petere-
mus remissionem debitorum, non im-
penitentiam. at si ipse non obstante vo-
luntate suâ induratâ in malo non perit
a DEO, ut sibi remittantur sua debita
in illo statu debitoris obstinati non sa-
tisfacere, sed ut possit se præparare ad
deserendum hunc statum; tunc potest
orare, & orare quidem non solum abs-
que peccato, sed cum emolumento
suo, quia non petit remissionem præ-
sentem, quæ repugnet statui, in quo

versatur, sed futuram tantum, quæ
non repugnet. hinc est, quod saltem,
cum orationem dicis Dominicam,
quantuscunque sis peccator, desidera-
re debeas, ut desinas esse peccator,
Hoc nî facias, diabolus es in carne hu-
mana, & jure tibi applicas sententiam
illam formidabilem Proverb. 28. v. 9.

*Qui declinat aures suas, ne audiat legem,
oratio ejus erit execrabilis.* non dicit,
qui non audit legem, prout facit omnis
peccator, qui legem non adimplet, sed
ait: *qui declinat aures, ne audiat*, prout
faciunt perversi, qui velut aspides ob-
turant aures suas, ne ipsis veniat
voluntas adimplendi.

* * *

XXV.

Sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

Considera, si quidquam est, quod
maximè curandum patri nime-
roze familiae, illud esse, ut omnes sui
sint in pace concordēs vivant. *Ecce
quàm bonum & quàm jucundum habi-
tare fratres in unum.* Pl. 132. v. 1. *Bo-
num*, quia affert commodum, *Jucun-
dum*, quia affert gaudium. aliàs ubi do-
mus cum pace, quam habet, paradus
videretur, pace sublata, quasi scenâ con-
versa, de paradiso transit in infernum.
Hinc est, quod, cum abunde sit Patri
nostro Cælesti ceteras petitiones ora-
tionis Dominicæ comprehensas quam-
cunque amplas absque conditione si-
bi exhiberi, in hac solâ, quâ remissio-
nem petimus peccatorum, contrarium

fecerit. vult quippe, ut hanc remissio-
nem equidem petamus, sed eâ lege, ut
pariter nostris id fratribus præstemus.
*Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos
dimittimus debitoribus nostris.* hæc par-
ticula *sicut* hîc non adducitur DEO
quasi regula remissionis, quam ab ipso
desideramus: aliàs nos miseris! longè
plura sunt debita, quæ ille dimittit no-
bis, quàm nos dimittamus, aut possi-
mus remittere proximis nostris. nos
non remittimus nisi centum denarios,
prout in parabolâ dicitur Evangelicâ,
& ipse dimittit facillè decem millia ta-
lentorum, quod sine comparatione
majus est. deinde quoad modum,
DEUS nostra nobis debita dimittit a-
Hhh hh ; more